

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник Міністра
молоді та спорту України
_____ М. БІДНИЙ
_____ 2021 р.

ПРАВИЛА
спортивних змагань з бойового самбо

I. Загальні положення

1. Ці Правила спортивних змагань з бойового самбо (далі – Правила) визначають основні засади організації та проведення спортивних змагань з бойового самбо.

2. Ці Правила розроблені та складені з урахуванням вимог Всесвітньої федерації бойового самбо.

3. Вимоги цих Правил стосуються усіх дисциплін, з яких проводяться змагання з бойового самбо, та не поширюються на організацію та проведення міжнародних змагань з бойового самбо на території України.

4. У цих Правилах терміни та скорочення, які вживаються під час підготовки та проведення змагань з бойового самбо, а також їх значення наведені у відповідних розділах Правил.

Інші терміни, що вживаються у цих Правилах, наведені у Законі України «Про фізичну культуру і спорт».

5. Змагання з бойового самбо проводяться згідно з положенням (регламентом) про проведення відповідного спортивного змагання з бойового самбо (далі – Положення), яке визначає умови його проведення та затверджується організатором.

6. Зареєстровані для участі у змаганнях особи мають дотримуватись цих Правил, як таких, що обов'язкові для виконання кожним з учасників змагань.

7. Змагання з бойового самбо проводяться з метою:

- 1) розвитку та популяризації бойового самбо в Україні;
- 2) відбору кращих спортсменів, команд з бойового самбо;
- 3) підвищення рівня спортивної майстерності та виконання нормативів Єдиної спортивної класифікації України, зазначених у Положенні про Єдину спортивну класифікацію України, затвердженому наказом Міністерства молоді та спорту України від 11 жовтня 2013 року № 582, зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 04 листопада 2013 року за № 1861/24393;

4) відбору кандидатів для формування збірних команд України;

5) удосконалення методів та практики суддівства змагань з бойового самбо;

6) обміну досвідом, знаннями та інформацією.

8. Здійснення антидопінгового контролю у спорті визначено вимогами Закону України «Про антидопінговий контроль у спорті» та Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті.

9. Прийняття рішень в ситуаціях, що не передбачені цими Правилами:

1) в разі виникнення ситуацій, не передбачених цими Правилами, під час проведення поєдинку рішення приймається заступником головного судді, який забезпечує проведення змагань з відповідного розділу;

2) в разі виникнення ситуацій, не передбачених цими Правилами, не пов'язаних з проведенням поєдинку, рішення приймає головний суддя змагань;

3) рішення головного судді (заступника головного судді) щодо ситуацій, не передбачених цими Правилами, не можуть суперечити Правилам.

II. Види та система змагань

1. Види змагань

1. Спортивні змагання з бойового самбо поділяються на:
 - 1) особисті, що визначають результати кожного спортсмена, за які надається відповідне місце;
 - 2) командні, в яких індивідуальні результати кожного спортсмена зараховуються команді в цілому. За сумою балів усіх спортсменів команди визначаються результати та місця команд;
 - 3) особисто – командні, в яких підсумкові результати кожного спортсмена зараховуються як кожному спортсмену, так і команді в цілому.

2. Система змагань

1. Спортивні змагання з бойового самбо проводяться за:
 - 1) олімпійською системою – спортсмен (команда) вибуває зі змагань після першої поразки, спортсмен (команда), що програли фіналістам, зустрічаються у втішних боях за третє місце;
 - 2) круговою системою – всі спортсмени (команди) зустрічаються між собою по колу.
2. Вид та система проведення змагань визначаються Положенням, розробленим та затвердженим організатором змагань відповідно до цих Правил.
3. Змагання з бойового самбо проводяться у таких дисциплінах:
 - 1) Класичне;
 - 2) Про – фул;
 - 3) Лайт.

3. Організація змагань

1. Спортивні змагання з бойового самбо проводяться відповідно до цих Правил та Положення.
2. Положення є основним документом, яким керуються суддівська колегія та спортсмени під час проведення відповідних спортивних змагань.
3. Положення розсилається організаціям, а також розміщується на інформаційному сайті Федерації бойового самбо України (далі – Федерація) не пізніше, ніж за один місяць до початку змагань.
4. Положення має відповідати цим Правилам та містити такі розділи:
 - 1) цілі та завдання заходу;
 - 2) строки та місце проведення заходу;
 - 3) організація та керівництво проведенням заходу;
 - 4) учасники заходу;
 - 5) характер заходу (змагання особисті, командні, особисто-командні);
 - 6) програма проведення змагань;

- 7) організація безпеки та підготовка місць для проведення заходу;
- 8) умови визначення першості, нагородження переможців та призерів;
- 9) умови фінансування заходу та матеріального забезпечення учасників;
- 10) строки та порядок подання заявок на участь у заході;
- 11) інші умови, які забезпечують якісне проведення конкретного заходу.

5. Пункти Положення мають бути конкретними та не допускати різного тлумачення.

6. Зміни та доповнення до Положення має право вносити лише організація, яка його затвердила, не пізніше ніж за 5 робочих днів до початку змагань.

4. Заявки на участь у змаганнях

1. Для участі у змаганнях організації-учасники подають попередню та остаточну (іменну) заявки способом, визначеним організатором змагань.

2. Попередня заявка подається у термін, визначений Положенням, та має містити інформацію про кількість спортсменів та види програми змагань, у яких вони братимуть участь.

3. Спортсмени допускаються до змагань на підставі остаточної (іменної) заявки (додаток 1), яка подається до мандатної комісії у термін, визначений Положенням, та допуску лікаря за результатами проведення медичного огляду (якщо це визначено Положенням) за наявності страхового свідоцтва (поліса, сертифіката) на день участі у змаганнях, передбаченого пунктом 2 частини четвертої статті 6 Закону України «Про страхування».

4. Незастраховані спортсмени до змагань не допускаються, наявність страхового свідоцтва (поліса, сертифіката) є обов'язковою.

5. Обов'язковими документами, які подаються спортсменами, є посвідчення особи з відображенням дати народження, анкета учасника, кваліфікаційне посвідчення (класифікаційна книжка) спортсмена.

6. Заявка організації на участь її спортсменів у змаганнях оформляється за встановленою формою з обов'язковою наявністю завірених печатками підписів керівника організації, тренера та лікаря.

5. Мандатна комісія

1. Питання про допуск спортсменів до участі у змаганнях вирішує мандатна комісія, яка створюється у місці проведення змагань.

2. До складу мандатної комісії входять представник організатора змагань (голова комісії), головний суддя змагань (в окремих випадках його заступник), головний секретар змагань, головний лікар змагань.

3. Допуск кожного учасника до змагань здійснюється на підставі кваліфікаційного посвідчення спортсмена (класифікаційної книжки) та медичної довідки.

4. З метою дотримання рівності стартових можливостей спортсменів суддівська колегія має право вимагати проходження учасниками допінгового контролю під час змагань або після їх закінчення. В разі відмови учасника або

представника команди від процедури допінгового контролю команда-учасник не допускається до змагань та дискваліфікується.

5. Участь спортсменів молодших розрядів у змаганнях серед спортсменів вищих розрядів допускається відповідно до умов, передбачених Положенням.

6. Допуск учасників найближчої молодшої групи до змагань у старшій віковій групі здійснюється з дозволу організації, що проводить змагання (члена оргкомітету).

7. В особистих та особисто-командних змаганнях спортсмен має право брати участь тільки в тій ваговій категорії, яка встановлена для нього в ході першого зважування. У командних змаганнях – у ваговій категорії, встановленій для нього в ході першого зважування, або в наступній, більш важкій ваговій категорії.

8. Відповідальність за допуск учасника до змагань у спірних випадках несе представник організації, що проводить змагання (член оргкомітету).

III. Обладнання та інвентар

1. Майданчик

1. Змагання з бойового самбо проводяться на майданчику розмірами 13 м x 13 м з рівною поверхнею, що виключає можливість травмування спортсменів під час проведення змагань. На майданчику укладається квадратний килим розмірами не менш 10 м x 10 м або 8 м x 8 м (для змагань місцевого рівня).

2. Можливе використання стандартного татамі або килима для боротьби.

3. Центр килима позначається колом, що має діаметр 40-60 см.

4. Робочою площею килима є квадрат посередині зони безпеки розмірами не менше 8 м x 8 м або 6 м x 6 м (для змагань місцевого рівня). Можливе використання кола діаметром 6-8 м.

5. Майданчик, на якому укладається килим, має бути ширше килима не менше, ніж на 2 м у кожену сторону та вільним від сторонніх предметів та будь-яких огорожень.

6. В разі проведення змагань на помості висота помосту не може перевищувати одного метра. Бічні сторони помосту мають бути з кутом нахилу до зовнішньої сторони 45° та прикрашені панно.

7. Блоки килима (мати або татамі) мають покривати майданчик без будь-яких щілин. Килим має бути закріплений обмежувальною дерев'яною рамою висотою вдвічі меншою за висоту матів у випадках коли матеріал поверхні не дозволяє утримувати килим у монолітному стані під навантаженням проведення поєдинків.

8. З метою дотримання правил гігієни (миття, дезінфекція килима, коврики для витирання ніг тощо) під час проведення змагань мають бути передбачені відповідні необхідні умови.

9. Для дисципліни Про-фул допускається використання рингу або октагону з шириною мінімального ребра або діаметром не менше 6 м.

2. Звуковий сигнал, ваги, секундомір

1. Звуковий сигнал (дзвін, гонг) може бути будь-якої системи, але з голосним звучанням.

2. Терези для зважування учасників мають бути точно вивірені та відповідати точності зважування $\pm 0,1$ кг.

3. Секундоміри (електричні секундоміри) мають бути обладнаними пристроєм для зупинки та включення без скидання хвилинних та секундних показань.

3. Інформаційні пристрої

1. Для інформації суддів та учасників про закінчення кожної хвилини двобою можливе використання табличок або демонстрація відліку часу на електронному табло.

2. Для інформації глядачів та учасників про хід двобою встановлюється електричне табло або екран, на якому демонструються оцінки технічних дій, зауважень та попереджень учасників.

3. Цифри та текст на табло та екрані мають бути добре помітними учасникам та глядачам.

4. Для інформації спортсменів, представників команд та тренерів про склад учасників наступного поєдинку може встановлюватись електричне табло або екран, на якому демонструються прізвища спортсменів, що готуються до участі в наступному поєдинку, на фоні кольору одягу спортсмена, який буде учасником наступного поєдинку.

4. Вимоги до місць змагань

1. Коефіцієнт природного освітлення приміщення для змагань має бути не менше ніж 1:6, штучне освітлення - не менше ніж 800 люкс. Поверхня килима має бути освітлена зверху світильниками відбитого або розсіяного світла із захисною сіткою.

2. В разі проведення змагань у приміщенні температура повітря у цьому приміщенні має підтримуватися в діапазоні $+15 - + 25^{\circ}$ C з вологістю не нижче 60%.

3. Вентиляція в приміщенні має забезпечувати трикратний обмін повітря протягом години.

4. В разі проведення змагань на відкритому повітрі майданчик має бути захищеним від прямих сонячних променів та дощу.

5. Глядачі мають бути розташовані за периметром майданчика не ближче ніж 3 м від килима.

IV. Учасники змагань та умови участі у змаганнях

1. Вікові категорії учасників змагань

1. До змагань допускаються спортсмени, завлені на участь у змаганнях у встановленому порядку, які пройшли мандатну комісію та допущені до участі у змаганнях.
2. Учасники змагань поділяються на вікові групи:
 - 1) діти молодшого віку 7 – 8 років;
 - 2) діти старшого віку 9 – 10 років;
 - 3) юнаки молодшого віку 11 - 12 років;
 - 4) юнаки середнього віку 13 - 14 років;
 - 5) юнаки старшого віку 15 - 16 років;
 - 6) юніори 17 – 18 років;
 - 7) дорослі 19 – 39 років;
 - 8) ветерани – 40 років та старші.

2. Вагові категорії учасників змагань

1. Учасники змагань поділяються на вагові категорії:
 - 1) чоловіки:
 - діти молодшого віку:
до 18 кг, до 20 кг, до 22 кг, до 24 кг, до 26 кг, до 28 кг, до 30 кг, до 32 кг, до 34 кг, до 36 кг, до 39 кг, понад 39 кг
 - діти старшого віку:
до 24 кг, до 26 кг, до 28 кг, до 30 кг, до 32 кг, до 34 кг, до 36 кг, до 39 кг, до 42 кг, до 45 кг, до 48 кг, понад 48 кг
 - юнаки молодшого віку:
до 30 кг, до 33 кг, до 36 кг, до 39 кг, до 42 кг, до 45 кг, до 48 кг, до 52 кг, до 57 кг, до 62 кг, до 68 кг, понад 68 кг;
 - юнаки середнього віку:
до 36 кг, до 39 кг, до 42 кг, до 45 кг, до 48 кг, до 52 кг, до 57 кг, до 62 кг, до 68 кг, до 74 кг, понад 74 кг;
 - юнаки старшого віку:
до 39 кг, до 42 кг, до 45 кг, до 48 кг, до 52 кг, до 57 кг, до 62 кг, до 68 кг, до 74 кг, до 82 кг, понад 82 кг;
 - юніори:
до 52 кг, до 57 кг, до 62 кг, до 68 кг, до 74 кг, до 82 кг, до 90 кг, понад 90 кг;
 - дорослі чоловіки:
до 57 кг, до 62 кг, до 68 кг, до 74 кг, до 82 кг, до 90 кг, понад 90 кг;
 - ветерани чоловіки:
до 57 кг, до 62 кг, до 68 кг, до 74 кг, до 82 кг, до 90 кг, понад 90 кг.
 - 2) жінки:
 - діти молодшого віку:

до 18 кг, до 20 кг, до 22 кг, до 24 кг, до 26 кг, до 28 кг, до 30 кг, до 32 кг,
до 34 кг, до 36 кг, до 39 кг, понад 39 кг

діти старшого віку:

до 24 кг, до 26 кг, до 28 кг, до 30 кг, до 32 кг, до 34 кг, до 36 кг, до 39 кг,
до 42 кг, до 45 кг, до 48 кг, понад 48 кг

юначки молодшого віку:

до 26 кг, до 28 кг, до 30 кг, до 32 кг, до 34 кг, до 36 кг, до 39 кг, до 42 кг,
до 45 кг, до 48 кг, до 51 кг, понад 51 кг;

юначки середнього віку:

до 30 кг, до 32 кг, до 34 кг, до 36 кг, до 39 кг, до 42 кг, до 45 кг, до 48 кг,
до 51 кг, до 54 кг, до 58 кг, понад 58 кг;

юначки старшого віку:

до 34 кг, до 36 кг, до 39 кг, до 42 кг, до 45 кг, до 48 кг, до 51 кг, до 54 кг,
до 58 кг, до 62 кг, до 66 кг, понад 62 кг;

юніорки:

до 39 кг, до 42 кг, до 45 кг, до 48 кг, до 51 кг, до 54 кг, до 58 кг, до 62 кг,
до 66 кг, до 70 кг, до 74 кг, понад 74 кг;

дорослі жінки:

до 48 кг, до 51 кг, до 54 кг, до 58 кг, до 62 кг, до 66 кг, до 70 кг, до 74 кг,
до 78 кг, до 82 кг, понад 82 кг.

ветерани жінки:

до 48 кг, до 51 кг, до 54 кг, до 58 кг, до 62 кг, до 66 кг, до 70 кг, до 74 кг,
до 78 кг, до 82 кг, понад 82 кг.

3. Зважування

1. Місце, час та порядок процедури зважування визначаються Положенням.

2. Процедура зважування здійснюється бригадою суддів, яка призначається головним суддею. Процедура зважування контролюється заступником головного судді, лікарем (за умови відсутності попередньої вимоги щодо проходження медогляду), головним секретарем змагань, заступником головного секретаря та двома судьями. Результати зважування заносяться до відповідного протоколу.

3. Процедура зважування здійснюється один раз в день змагань відповідної вагової категорії або напередодні, її тривалість може становити 1-2 години, а термін закінчення не може бути меншим ніж за 1 годину до початку змагань.

4. Протягом однієї години до початку процедури зважування учасникам змагань надається право попереднього зважування на вагах офіційного зважування.

5. Учасники змагань чоловіки зважуються у плавках. Учасники змагань жінки - у топах і плавках (купальниках).

6. Якщо суддівська колегія виявить, що документи фальшиві або має місце обман, складається відповідний акт. Після належної перевірки негайно застосовуються дисциплінарні заходи, передбачені на відповідний випадок,

стосовно керівника організації, тренера та спортсмена, що підписав неправдивий документ.

7. Кожний учасник може брати участь у змаганнях тільки в одній ваговій категорії, що відповідає вазі тіла в момент здійснення процедури офіційного зважування або на 1 категорію вище за власним бажанням учасника за згодою його тренера, що супроводжується відповідної письмовою заявою.

8. Учасники однієї вагової категорії зважуються на тих самих вагах.

9. Учасник, що спізнився або не з'явився на процедуру офіційного зважування без поважних причин, до змагань не допускається.

4. Права та обов'язки учасників змагань

1. Учасники змагань мають право:

1) звертатися до суддів через представника своєї команди, а під час проведення особистих змагань - через секунданта;

2) вчасно одержувати інформацію про хід змагань, склад пар чергового кола, зміни в програмі змагань тощо;

3) у разі необхідності використати в ході одного двобою 3 хвилини (сумарно) для надання медичної допомоги та упорядкування одягу, екіпірування;

4) користуватися послугами секунданта до двобою, під час перерв і після двобою;

5) отримати список заборонених препаратів (допінг-аркуш);

6) відмовитися від двобою на будь-якій його стадії (у будь-який момент).

2. Учасники змагань зобов'язані:

1) знати та виконувати ці Правила, Положення та програму змагань, швидко та точно виконувати вимоги суддів;

2) вчасно виходити на двобій за першим викликом суддівської колегії; в разі неможливості з будь-яких причин продовжувати змагання, негайно сповістити про це секретаріат змагань через представника;

3) бути коректним відносно інших учасників, суддів, осіб, що проводять та обслуговують змагання, а також відносно глядачів;

4) обмінюватися рукостисканням (або вклонитися) із суперником на килимі перед початком і після закінчення двобою;

5) виступати з коротко підстриженими нігтями, у чистому охайному спортивному костюмі та чистому взутті.

5. Одяг, взуття, екіпірування учасників змагань

1. Одяг учасників у видах програми змагань Класичне та Лайт складається зі спортивної куртки для двобоїв з бойового самбо з поясом, спортивних трусів, спортивного взуття для бойового самбо та захисного шолома. У виді програми змагань Про-фул замість спортивної куртки має бути одягнена футболка-рашгارد.

2. Куртка має бути виготовлена з бавовняної тканини зі спеціальним

міцним покромом для захоплень та прорізи для поясу, рукави мають закривати не менше 3/4 передпліччя (від ліктя до кисті).

3. Кольори курток - червоний та синій з поясом тих самих кольорів. Колір спортивних трусів та захисного шолому має відповідати кольору куртки. Футболка-рашгард червоного та синього кольору.

4. Учасники змагань зобов'язані мати куртки (футболки-рашгарди для розділу Про-фул), спортивні труси та захисний шолом обох кольорів.

5. Учасники змагань зобов'язані застосувувати капу, м'які, відкриті для захоплення рукавички (не менше ніж 6 унцій), неметалеву раковину.

6. Спортивне взуття має бути з м'якою підошвою.

7. Забороняється використання деталей екіпірування, які можуть заподіяти травму учасникам двобою.

8. В ході проведення командних змагань команда бере участь у церемоніях відкриття, нагородження та закриття змагань у формі одного кольору.

6. Представники, тренери, секунданти команд

1. Команди беруть участь у змаганнях у такому складі: спортсмени, представник команди та тренери (один тренер на кожні сім учасників). На змаганнях національного рівня у складі команди має бути суддя.

2. Представник є керівником команди. Представник несе відповідальність за дисципліну учасників, забезпечує їх своєчасну явку на процедуру зважування, а під час змагань - за підготовку та своєчасний вихід на двобій.

3. Представник має бути присутнім на жеребкуванні, а також брати участь у нарадах суддівської колегії, якщо вони проводяться разом з представниками.

4. Секундант призначається представником команди з числа тренерів або найбільш досвідчених спортсменів, за узгодженням з учасником, та надає послуги учаснику в ході двобою.

5. Представнику, тренеру та секунданту забороняється втручатися в дії суддів та осіб, що проводять змагання.

6. Представники, тренери та секунданти під час змагань перебувають на місцях, спеціально відведених для виконання ними відповідних обов'язків.

7. Представники, тренери та секунданти, що підбурюють або спонукають глядачів словами, жестами до порад або підтримки учасника під час двобою, відсторонюються від обов'язків до кінця двобою та, будучи відстороненими, віддаляються на місця для глядачів.

8. Виконуючи обов'язки, секундант має використовувати рушник для учасника. Якщо секундант помітив, що його учасник не може продовжувати двобій, він від імені учасника заявляє про здачу голосом, викрикнувши «Стоп!» та одночасно кинувши на килим рушник.

9. Суддівська колегія має право за сукупністю порушень однією з команд вимог, встановлених цими Правилами відсторонити (зняти) команду зі змагань.

V. Суддівська колегія

1. Загальні вимоги до суддів

1. Суддівська колегія формується з числа суддів, які мають відповідну суддівську категорію та призначається на кожне змагання окремо відповідною колегією суддів і затверджується Правлінням Федерації.
2. Головний суддя призначається Правлінням Федерації.
3. Головним суддею на змаганнях регіонального рівня призначається суддя з досвідом суддівства на національних турнірах.
4. Безпосереднє керівництво та проведення змагань покладається на головну суддівську колегію.

2. Принципи роботи суддівської колегії

1. Враховуючи, що поведінка членів суддівської колегії значно впливає на результат проведення змагань, кожен суддя зобов'язаний:
 - 1) бути нейтральним і чесним;
 - 2) поводитися з гідністю та рішучістю без метушні та нервозності;
 - 3) концентрувати свою увагу на змаганні, чітко реагувати жестами та командами на дії спортсменів;
 - 4) давати виважену оцінку діям спортсменів, показувати своє рішення без затримки та без огляду на дії інших суддів;
 - 5) не оцінювати дії, якщо їх не було видно з його позиції;
 - 6) знати ці Правила та Положення.

3. Склад суддівської колегії

1. Суддівська колегія складається з:
 - 1) головної суддівської колегії (головний суддя, заступник головного судді, головний секретар, керівники килимів);
 - 2) суддів на килимі (рефері), бічних суддів, секундометристів, технічних секретарів, суддів при учасниках;
 - 3) секретарів, коментаторів, інформаторів, лікарів, супервайзера.
2. Двобої обслуговує суддівська бригада в складі: керівник килиму (арбітр), суддя на килимі (рефері), боковий суддя, суддя-секундометрист, технічний секретар (за необхідністю), суддя-інформатор (за необхідністю).
3. Керівник килиму, суддя на килимі, бічні судді, а також суддя-секундометрист призначаються головним суддею після проходження тесту на «Білатеральне тестування параметрів сенсомоторних реакцій».
4. Суддя зобов'язаний мати суддівську книжку, суддівську форму, знати і мати при собі Правила та Положення.
5. Суддівська форма складається з темних штанів, сорочки чорного кольору і різнокольоровими рукавами (правий - червоного, лівий - синього кольору),

темних носків і темного м'якого спортивного взуття. З дозволу головного судді вся суддівська бригада може користуватися червоними й синіми нарукавними пов'язками (нарукавниками) замість різнокольорових рукавів.

6. Технічні дії у двобої оцінюють: керівник килиму й бічні судді. Суддя на килимі (рефері) в оцінці технічних дій участь не бере.

7. Бічні судді та керівник килиму при прийнятті рішень щодо спірних питань зобов'язані посилатися на відповідні пункти Правил.

4. Головний суддя, заступник головного судді

1. Головний суддя змагань призначається з найбільш кваліфікованих і досвідчених суддів. Він керує змаганнями та відповідає за якість проведення відповідно до цих Правил та Положення перед організацією, що проводить змагання, та Федерацією.

2. Головний суддя призначає свого заступника з найбільш кваліфікованих суддів. Заступник головного судді підзвітний головному судді й виконує його вказівки.

3. На регіональних змаганнях заступником головного судді призначається один з керівників килимів. Під час відсутності головного судді заступник виконує його обов'язки.

4. Головний суддя зобов'язаний:

1) перевірити наявність і якість необхідної документації, готовність місця проведення змагань, обладнання, інвентарю, відповідність їх Правилам, скласти акт приймання місця проведення змагань;

2) призначити суддівську бригаду на процедуру зважування учасників;

3) провести жеребкування учасників;

4) призначити суддівські бригади для обслуговування двобоїв;

5) перевірити та затвердити склад пар учасників (на кожному етапі);

6) вжити заходів для того, щоб усунути, а при необхідності, вчасно виправити помилки, допущені суддями;

7) виносити рішення за заявами та протестами, що надійшли від представників (тренерів) команд у день подачі (рішення про результати двобою має бути винесене до початку наступного етапу змагань);

8) скликати суддівську колегію у складі: головний суддя, старший суддя килиму та рефері поєдинку по якому був поданий повторний протест або зустрічний протест іншої сторони;

9) проводити засідання суддівської колегії перед початком змагань (суддівський семінар) та щодня після закінчення, а також у ході змагань в разі необхідності;

10) дати оцінку роботи кожного судді та зробити записи в суддівських книжках;

11) в 3-денний термін після закінчення змагань подати звіт з додатком його копії електронним носієм та протоколи змагань до організації, що проводить змагання, та до Федерації.

5. Головний суддя має право:

1) відкласти початок змагання, якщо місце проведення, основне обладнання або інвентар не відповідає Правилам, судді або медичний персонал не готові до обслуговування двобоїв;

2) зупинити двобій, оголосити перерву або припинити змагання, якщо будь-які обставини заважають їх проведенню, скласти акт із обґрунтуванням причини своїх дій та прикласти його до протоколу;

3) в разі необхідності внести зміни до програми змагань;

4) письмовим розпорядженням змінити обов'язки (перепризначити) суддів у ході змагань;

5) відсторонити суддів, що допустили грубі помилки або не виконали обов'язки, відзначивши це у звіті;

6) зняти із двобою або зі змагань учасника(ів) або зробити попередження;

7) зробити попередження чи відсторонити від виконання обов'язків представника, тренера або секунданта, що порушили Правила;

8) затримати оголошення оцінки технічної дії або результату двобою, якщо він не згодний з рішенням суддів, для додаткового вивчення дій, обговорення та винесення остаточного рішення;

9) змінити черговість зустрічей у фіналі, якщо в цьому виникла необхідність;

10) проінформувати організаторів змагань про надзвичайні події, що сталися під час проведення змагань.

6. Головний суддя не може змінити Положення, а також відсторонити або замінити суддів під час двобою.

7. Виконання розпоряджень головного судді обов'язкове для суддівської колегії, учасників, представників, тренерів і секундантів.

5. Головний секретар

1. Головний секретар керує роботою секретаріату, забезпечує своєчасну підготовку та точне оформлення всіх документів змагань.

2. Головний секретар:

1) бере участь у роботі мандатної комісії та суддівської бригади на процедурі зважування;

2) бере участь у проведенні жеребкування;

3) складає графік змагань;

4) веде протоколи змагань або призначає відповідальних за ведення протоколів;

5) встановлює порядок зустрічей учасників;

6) контролює оформлення протоколів двобоїв;

7) готує розпорядження та рішення головного судді;

8) готує документи про результати змагань і подає їх на затвердження головному судді;

9) надає відомості та протоколи ходу змагань для розміщення на дошці оголошень;

10) з дозволу головного судді надає відомості про змагання судді-

інформаторові, представникам команд та засобам масової інформації (ЗМІ);

11) засвідчує результати двобоїв учасників та зайнятих місць, робить відмітки про нокауті.

3. Під час проведення міжнародних змагань та турнірів категорії «А» й «В» головний суддя призначає для надання допомоги головному секретареві заступника та секретарів.

6. Керівник килиму

1. Керівник килиму призначається із числа висококваліфікованих суддів, під час змагань перебуває за столом біля килима та керує роботою суддівської бригади.

2. Керівник килиму зобов'язаний:

1) скласти суддівські бригади на двобої та представити ці списки головному судді;

2) представити суддівську бригаду, викликати на килим та представляти учасників двобоїв;

3) приймати рішення щодо результатів двобоїв;

4) оголошувати оцінки та результати двобоїв, давати оцінку технічних дій учасників двобоїв;

5) в разі необхідності або істотній розбіжності думок суддів зупинити двобій та після додаткового вивчення та обговорення спірної ситуації винести остаточне рішення;

6) в разі необхідності викликати лікаря або направити учасника двобою до нього;

7) оцінити роботу суддів, закріплених за його килимом, передати записку з оцінками головному судді для внесення записів у суддівські книжки.

7. Суддя на килимі (арбітр)

1. Суддя на килимі (арбітр) призначається з числа висококваліфікованих суддів, керує ходом двобою, перебуваючи на килимі.

2. Суддя на килимі зобов'язаний:

1) знати учасників, брати участь у їх представленні;

2) командою голосом «Бій!» дублювати звуковий сигнал (дзвін, гонг) судді-секундометриста про початок двобою;

3) зупинити двобій командою голосом «Стоп!»;

4) продовжити двобій, перевіривши учасників, в разі необхідності, у положення «стоячи», у середині килима командою голосом «Бій!» після зупинки;

5) перебуваючи на килимі, ретельно стежити за двобоєм, використовуючи команди та жести для відзначення проведення технічних дій відповідно до Правил (не бере участі у показі оцінок за технічні дії (прийоми));

6) переміщуючись по килиму, займати місце так, щоб добре бачити дії

учасників та сигнали членів суддівської бригади, вчасно реагувати на діяльність учасників на килимі;

7) запобігати рухам та діям, що суперечать Правилам;

8) зупинити двобій з метою запобігання травмам або важким наслідкам розвитку двобою з порушенням Правил;

9) командою голосом «Стоп!» дублювати звуковий сигнал (дзвін, гонг) судді-секундометриста про закінчення двобою.

3. Суддя на килимі зупиняє двобій, якщо:

1) учасник(и) виявилися в положенні «за межею килиму»;

2) в положенні лежачи учасник(и) недостатньо активний і не робить спроб проведення ефективних технічних дій впродовж 10 секунд;

3) на думку суддів, проведення больової або задушливої технічної дії атакуючого учасника неефективне;

4) учаснику необхідна медична допомога (жестом «Рахувати час»);

5) виявлені істотні порушення в одязі учасника;

6) учасник проводить грубу заборонену дію (Г.З.Д.);

7) на вимогу керівника килиму;

8) на вимогу бічного судді, якщо суддя на килимі вважає це в даний момент доречним;

9) на вимогу учасника, якщо суддя на килимі вважає це в даний момент доречним;

10) виникли випадки, не передбачені цими Правилами.

4. Суддя на килимі завершує двобій:

1) за сигналом про здачу одного з учасників або його секунданта;

2) в разі фіксованого удушення;

3) в разі повної або тимчасової втрати здатності захищатися - «небоєздатний» (стан «нокаут» або «нокдаун»);

4) в разі упевненості, що один з учасників переможений «больовим» прийомом або «задушливим» прийомом у двобоях дітей, юнаків молодшого та середнього віку, а також дорослих не вище 2 розряду, не чекаючи сигналу про здачу;

5. Якщо в положенні «лежачи» атакуючий учасник застосовує заборонену дію (З.Д.), суддя на килимі голосом вимагає негайно усунути вплив, попереджає його (П), не зупиняючи двобою, та жестом, відповідно до Правил, інформує про це суддів. У випадку непокори учасника, суддя на килимі зупиняє двобій, оголошуючи друге попередження за проведення забороненої технічної дії.

6. Як тільки один з учасників почав виконувати «утримання!», суддя на килимі голосом повідомляє: «Рахувати утримання!» та одночасно робить відповідний жест рукою до закінчення утримання. Після закінчення 10 секунд (за сигналом судді-секундометриста) суддя на килимі голосно повідомляє: «Утримання зараховане!» та припиняє демонстрацію відповідного жеста.

7. Керівник килиму відповідним жестом показує оцінку, а суддя-інформатор повідомляє її.

8. Суддя на килимі припиняє демонстрацію відповідного жеста та повідомляє «Не враховувати утримання!», якщо:

- 1) кут між спиною атакованого учасника на рівні лопаток та площиною килима становить більше 90°;
- 2) якщо атакований учасник віджав атакуючого від тулуба;
- 3) обидва учасника виявилися в положенні «за межею килиму»;
- 4) учасник, що проводить утримання, припинив його виконувати та почав переходити від утримання до «больового» прийому чи «задушливого» прийому або до нанесення ударів.

8. Бічні судді

1. Бічні судді призначаються з числа кваліфікованих суддів та розміщуються на стільцях біля килиму навпроти його середини симетрично ліворуч або праворуч від суддівського стола. В разі необхідності, бічний суддя може встати з метою кращого бачення учасників.

2. Бічний суддя самостійно оцінює дії учасників у двобої та негайно сигналізує про свої оцінки встановленими жестами.

3. У всіх випадках, що на його думку вимагають зупинки двобою, бічний суддя робить відповідний жест, привертаючи увагу судді на килимі, та вказує на відповідні моменти двобою.

9. Суддя – секундометрист

1. Суддя-секундометрист призначається з числа кваліфікованих суддів, розміщується за столом керівника килиму.

2. Суддя-секундометрист зобов'язаний:

1) інформувати звуковим сигналом (наприклад ударом у дзвін або гонг) про початок та закінчення двобою;

2) фіксувати секундоміром запізнення учасника з виходом на килим після першого виклику та повідомляти час запізнення через кожні 30 секунд;

3) фіксувати неявку учасника на килим через 2 хвилини після виклику;

4) фіксувати час перебування у лікаря та сигналізувати керівнику килиму через 3 хвилини;

5) фіксувати час після команди судді на килимі «Враховувати утримання!» або «Враховувати час больового!»;

6) повідомляти про закінчення кожної хвилини часу двобою.

3. Суддя-секундометрист зупиняє секундомір в разі тимчасової зупинки двобою за командою судді на килимі або вказівці керівника килиму, включає його знову за командою судді на килимі та продовжує вести відлік чистого часу двобою.

4. В разі зупинки двобою через травму учасника суддя-секундометрист за сигналом судді на килимі «Фіксувати час!» включає інший секундомір та наприкінці кожної хвилини повідомляє час надання медичної допомоги

учаснику лікарем.

5. Суддя-секундометрист включає інший секундомір за командою судді на килимі: «Враховувати утримання!» та через 5 секунд голосно повідомляє: «П'ять секунд», а після закінчення 10 секунд - «Час утримання!».

6. Суддя-секундометрист включає інший секундомір, як тільки суддя на килимі оголосить: «Враховувати больовий (удушення)!\», та фіксує час, голосно інформуючи про закінчення кожних 10 секунд.

7. Суддя-секундометрист скидає показання секундомірів після закінчення двобою тільки за вказівкою керівника килиму.

10. Технічний секретар, суддя біля табло

1. Технічний секретар призначається з числа кваліфікованих суддів, знаходиться за столом керівника килиму та реєструє хід двобою, записує спеціальними знаками у відповідні графи суддівського протоколу оцінки технічних дій, зауваження та попередження, які повідомляє керівник килиму.

2. Перелік оцінок технічних рухів у порядку оголошення, зауважень та попереджень, які отримують учасники, для занесення до протоколу умовними позначеннями-символами:

2 - два бали;

1 - один бал;

1(П) або 2(П) - бали (при оголошенні попередження суперникові);

А - Активність - за утримання протягом 10 сек або за виконання больового чи задушливого прийому протягом 30 сек (1 раз протягом двобою);

(З) - зауваження;

П1 - перше попередження;

П2 - друге попередження;

ЗД - заборонена дія;

ГЗД - груба заборонена дія.

3. Результат перемоги заноситься до протоколу з поясненням:

1) Х-перемога достроково: «Удар», «Больовий» прийом, «Задушливий» прийом («небоездатний» або «здача»). Далі записується в дужках різниця оцінок у балах, поруч через дріб вказується час та співвідношення залікових очок 4:0 (переможець : переможений), якщо перемога відбулась у основний час та 4:1, якщо перемога відбулась у додатковий час. Наприклад, заноситься: Х «Больовий» (5:2) за 25 с / 4:0;

2) перемога достроково без «здачі» суперника у результаті зняття або відмови заноситься з поясненням: «знятий лікарем» або «через відмову», співвідношення залікових очок 4:0. Наприклад, заноситься: Х «Зняттям» за 3 хв 20 с / 4:0;

3) перемога в разі закінчення часу двобою заноситься: "За балами"; (коли переможений не зробив залікової дії) співвідношення залікових очок 4:1. Наприклад, заноситься: Х «За балами» (3:0) за 5 хв / 4:1;

4) перемога в разі закінчення часу двобою заноситься: "За балами"; (коли переможений зробив залікові дії) співвідношення залікових очок 4:2. Наприклад, заноситься: X «За балами» (4:2) за 5 хв / 4:2;

5) перемога заноситься рішенням, якщо відсутня різниця в оцінках в разі закінчення основного та додаткового часу двобою, заноситься з поясненням: «рішенням суддів», співвідношення залікових очок 4:3. Наприклад, заноситься: X «рішенням суддів» (1:1) за 7 хв / 4:3;

б) оцінка за утримання береться в коло, за попередження - у квадрат.

4. У випадку невиходу учасника на двобій після з'ясування причини навпроти його прізвища заноситься н/я - неявка або знт. лік. - знято лікарем. У цьому випадку до графі його суперника заноситься: «вільний».

5. В разі дострокового закінчення двобою за витраченим лімітом часу для надання медичної допомоги в протоколі фіксується чистий час (хв, сек). Поруч із прізвищем учасника заноситься час, витрачений для надання йому медичної допомоги.

6. В разі закінчення двобою технічний секретар заносить суму оцінок (балів) до протоколу, передає протокол керівнику килиму для визначення та оголошення результату двобою, після чого заносить до протоколу цей результат.

Прізвище переможця в протоколі обводиться колом.

7. Забороняється заносити до суддівського протоколу будь-які інші записи.

8. Оцінки дій учасників у двобої, оголошені керівником килиму, демонструє суддя біля табло.

11. Суддя-інформатор (коментатор)

1. Суддя-інформатор (коментатор) призначається з числа кваліфікованих суддів, відповідає за організацію інформування учасників та глядачів про умови, хід і попередні результати змагань. Суддя-інформатор (коментатор) зобов'язаний знати та мати в наявності Правила та Положення, вичерпну інформацію про спортивні досягнення учасників та команд, сценарій проведення змагань.

2. Суддя-інформатор (коментатор):

1) повідомляє програму та порядок проведення змагань;

2) представляє чергову пару учасників (повідомляє кольори куртки (пояса), ім'я, прізвище, вік, вагу, зріст, професію, спортивні досягнення, команду (клуб, регіон, країна);

3) повідомляє результат двобою: кольори куртки (пояса), ім'я, прізвище, команду (клуб, регіон, країна);

4) пояснює окремі пункти Правил змагань з бойового самбо;

5) повідомляє про розпорядження та вказівки суддівської колегії в ході змагань та підсумкові (офіційні) результати змагань;

б) представляє почесних гостей змагань;

7) керується сценарієм проведення змагань.

3. Залежно від характеру інформаційного обладнання допускається об'єднувати роботу судді-секундометриста та судді-інформатора або технічного секретаря та судді-інформатора.

12. Суддя при учасниках

1. Суддя при учасниках призначається з числа кваліфікованих суддів.
2. Суддя при учасниках зобов'язаний:
 - 1) знати учасників та порядок зустрічей;
 - 2) перевірити наявність учасників та їх готовність до змагань перед початком змагань;
 - 3) ознайомити учасників з графіком та порядком змагань;
 - 4) вчасно попереджати чергових учасників про вихід на килим та ретельно перевіряти їх екіпірування;
 - 5) вчасно повідомляти головного секретаря про неявки, відмови та зняття учасників зі змагань;
 - 6) організувати шикування та вихід учасників на церемонію відкриття змагань, для нагородження та церемонії закриття змагань.

13. Головний лікар змагань

1. Головний лікар змагань є заступником головного судді з медичного забезпечення змагань, призначається з числа досвідчених медичних працівників. Керує роботою медичного персоналу, залишається на змаганнях до їх закінчення.
2. Головний лікар змагань:
 - 1) бере участь у роботі мандатної комісії (за необхідністю);
 - 2) перевіряє правильність оформлення заявок, наявність візи лікаря команди про допуск до змагань;
 - 3) здійснює зовнішній огляд учасників в ході процедури зважування;
 - 4) слідкує за дотриманням санітарно-гігієнічних умов під час проведення змагань, здійснює медичне спостереження за учасниками в ході змагань, надає допомогу при захворюваннях і травмах в разі подання заяви секундантом (тренером) або представником команди;
 - 5) констатує стан втрати учасником здатності вести двобій (небоєздатний) на прохання керівника килиму;
 - 6) має право зупинити сутичку в будь-який час через звернення до керівника килиму, якщо, на його думку, учасник(и) перебуває(ють) в небезпеці, оголосити одного з учасників нездатним продовжувати двобій;
 - 7) приймає рішення щодо госпіталізації учасника(ів) змагань;
 - 8) повідомляє лікаря зі спортивної медицини за місцем проживання учасника про важкі випадки травмування;
 - 9) представляє звіт про медико-санітарне забезпечення змагань після їх закінчення, зазначає у звіті усі випадки втрати боєздатності та захворювань

учасників, порушення санітарних норм.

3. Медичну допомогу учаснику на килимі надає лікар змагань. Судді, представник, секундант та інші особи діють виключно за вказівкою лікаря.

4. Лікар змагань приймає рішення щодо допуску до змагань учасника, що отримав травму. У випадку неможливості продовження двобою учасником негайно сповіщає про це керівника килиму та подає відповідну довідку до секретаріату змагань.

5. Учасник, який був небоєздатним більше 10 секунд (після отримання ним «нокауту»), припиняє подальшу участь у змаганнях.

6. Лікар змагань зобов'язаний безперервно спостерігати за двобоями на килимі, звертаючи особливу увагу на учасників, які травмовані.

7. Медичні працівники розміщуються в зручному місці (на вході-виході учасників) за столом, мають бути одягненими в медичні халати, з видимими знаками професійної належності, мати в наявності необхідні медикаменти, обладнання та інструменти.

8. Лікар змагань організовує взаємодію зі службою «Швидкої допомоги» і місцевими травматологами.

9. В разі заявленої кількості учасників змагань, що перевищує нормативи максимально припустимого навантаження на одиницю медичного персоналу, до процесу проведення змагань залучаються додаткові медичні працівники.

14. Супервайзер змагань

1. Супервайзер змагань призначається з числа спортивних керівників та відповідає за підготовку, придатність спортивного залу, спеціального обладнання та інвентарю до проведення змагань відповідно до розділу III цих Правил.

2. Супервайзер змагань зобов'язаний:

- 1) організувати участь спортсменів та команд у змаганнях;
- 2) узгодити місце проведення процедури зважування та змагань;
- 3) забезпечити огороження та охорону зон доступу глядачів, учасників, представників, гостей та VIP, запрошених оргкомітетом змагань;
- 4) розмістити та забезпечити роботу суддівської колегії змагань;
- 5) вчасно підготувати та оформити місце змагань;
- 6) перевірити наявність та справність необхідного обладнання та інвентарю;
- 7) забезпечити:
 - готовність радіофікації (звукове обладнання) приміщення;
 - наявність працюючого інтернету у приміщенні;
 - безпечність розміщення, проходу до місць змагань та обслуговування учасників і глядачів;
 - підтримання громадського порядку під час змагань;
 - проведення фото та відео зйомки;
 - проведення прямої трансляції за погодженням з оргкомітетом змагань;

запрошення представників засобів масової інформації за погодженням з оргкомітетом змагань;

8) організувати відкриття турніру, нагородження переможців та призерів змагань;

9) здійснювати інші необхідні заходи за вказівками головного судді та оргкомітету змагань.

VI. Особливості дисциплін

1. Дозволені дії

1. У двобої програми змагань Класичне та Про-фул можна проводити всі дозволені технічні дії, відповідно до цих Правил та Положення. «Удари», «кидки», «утримання», «больові» та «задушливі» прийоми дозволяється проводити у всіх положеннях, визначених Правилами.

2. У виді програми змагань Лайт заборонені удари руками в голову в стійці. У партері заборонені удари в голову окрім положень «гард» та «маунт», коли обидва коліна атакуючого знаходяться на підлозі. Заборонені удари колінами та удари у стійці в разі, коли один з учасників виконав захват куртки іншого.

3. Всі технічні дії, спрямовані на виведення з рівноваги, відповідно до таблиці 1, оцінюються виключно з положення «стоячи».

4. Утримання оцінюється в положенні «лежачи».

5. Технічні дії виконуються руками, ногами, колінами та комбінованими рухами. Заборонено наносити удари ліктями та головою.

2. Положення учасників на килимі (позиції)

1. «Стоячи» - учасник торкається килима тільки ступнями ніг (стоїть на ногах).

2. «Лежачи» (партер) - учасник може перебувати в положеннях:

1) «на спині» - торкається килима лопатками або перекочується на спині (перебуває спиною на килимі, торкаючись його тільки ступнями ніг і головою);

2) «на боці» - торкається килима однією лопаткою; перебуває спиною на килимі та торкається його ступнями ніг, головою та плечем;

3) «на грудях» або «на животі» - торкається килима грудьми або животом;

4) «на сідницях» - торкається килима однією або двома сідницями, тазом, задньою поверхнею стегна;

5) «на плечі» - торкається килима плечем, притиснутим до тулуба.

3. «На колінах (коліні)» - учасник торкається килима коліними (коліном), при цьому може сидіти на своїх ікроножних м'язах, не торкаючись сідницями поверхні килима.

4. Двобій «стоячи» (у стійці) - обидва учасника перебувають у положенні «стоячи».

5. Двобій «лежачи» або «напівлежачи» (у партері) - один або обоє з

учасників перебувають у положенні «лежачи» або «напівлежачи».

6. «За межею килиму»:

1) у положенні «стоячи», «на колінах» один з учасників заступив ногою за межі килиму;

2) у положенні «лежачи» один з учасників опинився більшістю тулуба (з поясом) за межею килиму.

3. Удари

1. Ударом вважається цілеспрямований короткочасний вплив будь-якою дозволеною ударною поверхнею атакуючого спортсмена або спортсмена, що контратакує, на дозволену частину тіла суперника, в результаті чого суперник опиняється в положенні «лежачи» або «небоездатний».

2. Удари наносяться:

1) всіма сторонами кулака;

2) відкритою долонею;

3) ребром долоні;

4) коліном;

5) гомілкою;

6) всіма частинами стопи;

7) з будь-якою траєкторією.

3. Частина тіла, в які дозволено нанесення ударів:

1) голова (крім потиличної частини);

2) шия (крім горла та шийних хребців);

3) груди;

4) живіт;

5) бічні частини тіла;

6) спина (крім хребта);

7) ноги.

4. У виді програми змагань Класичне та Про-фул удари руками дозволяється наносити у всіх положеннях відповідно до Правил.

5. У виді програми змагань Лайт заборонені удари руками в голову у стійці. У партері заборонені удари в голову за виключенням положень «гард» та «маунт».

6. Удари ногами дозволяється наносити тільки по учаснику, що перебуває в положенні «стоячи», або в разі перебування обох учасників у положенні «лежачи». або бити тільки по ногам учасника, що знаходиться у положенні «лежачи».

7. Удар, в результаті якого учасник, на якого здійснюється атака, з положення «стоячи» переходить в положення «лежачи», оцінюється відповідно до таблиці 1 за взаємним розташуванням учасників щодо килима.

8. В результаті удару або кидка учасник, на якого здійснюється атака, може опинитися в стані:

1) «небоєздатний» («нокаут», «нокдаун») - невідновлюваної протягом декількох секунд і більше втрати рівноваги, порушення координації рухів, слабкої реакції зорових аналізаторів на дії судді на килимі. Учасник не може захищатися та продовжувати двобій;

2) втрати стійкої рівноваги (зберігати положення «стоячи») – короткочасна (миттєва) швидко відновлювана втрата можливості захищатися.

4. Кидки

1. Кидком вважається технічна дія, у результаті якої учасник, на якого здійснюється атака, втрачає рівновагу, з положення «стоячи» падає на будь-яку частину тіла, крім ступнів та опиняється в положенні «лежачи».

2. Кидок без падіння - атакуючий учасник від початку кидка та до його завершення зберігає положення «стоячи».

3. Контркидок - технічна дія учасника, на якого здійснюється атака, в результаті якої він перехоплює ініціативу та змінює характер або напрямок падіння атакуючого учасника та після падіння виявляється зверху.

4. Кидок з падінням - атакуючий учасник в процесі кидка переходить з положення «стоячи» у положення «лежачи» та «напівлежачі» або спирається на лежачого учасника з метою збереження рівноваги.

5. Кидок з положення «лежачи» - кидок, при якому атакуючий учасник кидком переводить суперника з положення «лежачи» в стійку або ж повністю відриває його від килима, піднімає вище пояса та, кидаючи, перевертає навколо горизонтальної осі.

6. Удари та кидки, як результат падіння атакованого учасника, оцінюються відповідно до таблиці 1 тільки з положення «стоячи».

7. Відрив учасника, що перебуває в положенні «лежачи», від килима та опускання його в те саме положення без перекидання кидком не вважається.

8. Будь-які перекидання та кидки, що виконуються з положення «лежачи», не оцінюються.

5. Утримання

1. Утриманням вважається прийом, яким учасник змушує суперника лежати спиною на килимі (або притискає до килиму) протягом деякого часу, притискаючись тулубом до тулуба (або руками, притиснутими до тулуба).

2. Відлік часу утримання починається з того моменту, коли учасник, який притис учасника, на якого здійснюється атака, тулубом (грудьми, боком, спиною) фіксує його в положенні «на спині».

3. Утримання припиняється в разі, коли:

1) утримуваний учасник переходить у положення «на грудях», «на животі» або «на сідницях», при якому кут між його спиною на рівні лопаток та площиною килиму становить більше 90°;

- 2) утримуваний учасник повністю (на витягнутих руках) віджав від себе атакуючого учасника;
- 3) обидва учасника виявилися «за межею килиму».

6. Больові прийоми

1. Больовим прийомом вважається вплив на суглоби кінцівок: перегинання (важіль), обертання в суглобі (вузол), ущемлення сухожиль або м'язів, у результаті чого учасник, на якого здійснюється атака, визнає себе переможеним.

2. Больові прийоми дозволяється проводити в усіх положеннях.

3. Початком больового прийому вважається дія, що настає після захоплення кінцівки суперника на підверженій атаці дільниці та має метою викликати в учасника, на якого здійснюється атака, больові відчуття та «здачу» (відмову від продовження бою). Ця дія не може тривати більше 30 секунд.

4. Сигнал про здачу «Стоп» (або будь-який інший вигук) учасником, на якого здійснюється атака, в разі проведення больового прийому подається голосно та означає поразку учасника.

5. Сигнал жестами подається багаторазовими хлопками (ударами) рукою (ногою) по килиму або тілу атакуючого учасника.

6. Проведення больового прийому має бути припинене, якщо обидва учасника знаходяться «за межею килиму».

7. Задушливі прийоми

1. Задушливим прийомом вважається вплив на область шиї з метою викликати стан задухи, в результаті якого учасник, на якого здійснюється атака, здається або втрачає боєздатність.

2. Задушливі прийоми дозволяється проводити в положеннях «стоячи», «лежачи» та у проміжному положенні.

3. Початком задушливого прийому вважається момент захоплення, що дозволяє безпосередньо приступити до проведення удушення або подолання захисного захоплення. Прийом «удушення» не може тривати більше 30 секунд.

4. Сигнал про «здачу» (відмову від продовження бою) «Стоп» (або будь-який інший вигук) при удушенні учасником, на якого здійснюється атака, подається голосно та означає поразку учасника.

5. Сигнал жестами подається багаторазовими хлопками (ударами) рукою (ногою) по килиму або тілу атакуючого учасника.

6. Проведення задушливого прийому має бути припинене в разі, коли учасник, на якого здійснюється атака, втрачає здатність до ведення двобою (боєздатність).

7. Проведення задушливого прийому має бути припинене в разі, коли учасники виявилися в положенні «за межею килиму».

8. Оцінка технічних дій (прийомів)

1. Якість та оцінка технічних дій (прийомів) залежить від положення учасників щодо поверхні килиму перед та після проведення відповідних дій.

2. Оцінка технічних дій (прийомів) атакуючого учасника з положення «стоячи» наведена в таблиці 1:

№ з/п	Учасник, на якого здійснюється атака, падає на	Без падіння атакуючого учасника	З падінням атакуючого учасника
1.	частину тіла (тулуб або корпус)	2 бали	1 бал
2.	коліно (коліна)	1 бал	

3. Оцінка учаснику:

1) за утримання протягом 10 секунд - А активність (один раз за час двобою);

2) за фіксування на больовому або задушливому прийомі до закінчення 30 секунд - А активність (один раз за час двобою);

3) за перше попередження (П1), оголошене супернику - 1 бал;

4) за друге попередження (П2), оголошене суперник - 2 бали.

4. Визначення оцінки технічних дій учасників змагань:

1) 2 бали - оцінка технічної дії учасника, в результаті якої учасник, на якого здійснюється атака, падає на бік, спину, груди, живіт, сідниці, попереk, плече, при цьому атакуючий учасник залишається в положенні «стоячи»;

2) 1 бал - оцінка технічної дії учасника, в результаті якої учасник, на якого здійснюється атака, падає, атакуючий учасник опиняється в положенні «лежачи» зверху або збоку (дії атакуючого учасника не оцінюються, якщо він залишився знизу);

3) 1 бал - оцінка дії атакуючого учасника після удару або кидка, якщо учасник, на якого здійснюється атака, упав на коліно (коліна) з упором рукою (руками), а сам атакуючий залишився в положенні «стоячи»;

4) 1 бал – оцінка ударів у партері, які атакуючий учасник наносить учаснику, на якого здійснюється атака, без активного захисту останнього протягом 5 секунд перший раз протягом поєдинку;

5) 2 бали – оцінка ударів у партері, які атакуючий учасник наносить учаснику, на якого здійснюється атака, без активного захисту останнього протягом 5 секунд другий раз протягом поєдинку;

6) 2 бали - оцінка дії атакуючого учасника в результаті виповзання

учасника, що перебуває на больовому або задушливому прийомі.

5. Перемога достроково присуджується за технічні дії, в результаті яких учасник, на якого здійснюється атака, опинився в положенні «небоєздатний».

6. Удар, який переводить учасника з положення «стоячи» у положення «лежачи», оцінюється за таблицею 1.

7. Перемога достроково присуджується учаснику за реалізацію у двобої:

- 1) больового прийому;
- 2) задушливого прийому.

9. Заборонені дії

1. Учасникам змагань під час двобою забороняється:

- 1) захоплення окремих пальців, волосся, носа, вух, статевих органів суперника;
- 2) введення пальців в суперника;
- 3) кусання, дряпання;
- 4) биття головою, у голову ногами учасника, що перебуває в положенні «лежачи» або «на колінах»;
- 5) биття ліктями;
- 6) проведення кидків на голову;
- 7) проведення больових прийомів на шийні хребці та хребет;
- 8) надавлювання та нанесення ударів в очі;
- 9) перегинання коліна («важіль коліна») не в площині його природного згину (на бік);
- 10) проведення задушливого прийому пальцями;
- 11) проведення прийому після сигналу гонга або команди голосом судді на килимі (рефері) «Стоп!»;

2. Забороненими діями в поведінці учасника двобою є також:

- 1) симуляція травми;
 - 2) затягування часу перерв у двобої;
 - 3) подача помилкового сигналу голосом або жестом про проведення забороненого прийому суперником. (У випадку пропуску арбітром дійсно проведеного забороненого прийому подібна сигналізація з боку спортсменів дозволяється);
 - 4) ведення фіктивного двобою;
 - 5) користування небезпечними предметами.
3. До порушення Правил відносяться:
- 1) запізнення з виходом на килим;
 - 2) розмови на килимі;
 - 3) уникання двобою (навмисний вихід «за межі килиму» в стійці або в положенні «лежачи»);
 - 4) навмисне виштовхування суперника «за межі килиму»;

5) перехід у положення «лежачи» без явних спроб проведення прийому, пасивність;

6) виповзання та вихід «за межі килиму», перебуваючи на больовому або задушливому прийомі;

7) неетичне поведіння представника, тренера, секунданта спортсмена або інших членів його команди, а також «уболівальників» учасника.

10. Оцінка заборонених прийомів (технічних дій)

1. За проведення учасником двобою забороненої дії, яка не спричинила травми, супернику присуджується 2 бали.

2. За повторне проведення забороненої дії учасник знімається з двобою. Йому присуджується поразка.

3. Учасник знімається з двобою, йому присуджується поразка, якщо в результаті проведеної ним забороненої дії суперник не може продовжувати двобій, про що свідчить висновок лікаря.

4. За порушення Правил у ході двобою учасникові оголошується:

1) зауваження;

2) попередження (супернику присуджується 1 бал);

3) друге попередження (супернику присуджується 2 бали);

4) учасник знімається з двобою, йому зараховується поразка після третього попередження.

5. Протягом двобою учаснику не може бути оголошено більше одного зауваження. Рефері має право активізувати учасників без узгодження з членами суддівської бригади килиму.

6. Запізненням вважається невихід на килим після оголошення прізвища учасника та запрошення його на двобій.

7. Після неявки учасника за першим викликом йому оголошується зауваження та повторне запрошення.

8. Через хвилину після неявки учасника йому оголошується перше попередження та повторне запрошення на килим. Через 30 секунд після неявки учаснику оголошується друге попередження та чергове запрошення. У разі невиходу через дві хвилини після першого виклику учаснику оголошується поразка.

11. Двобій на межі килиму та відхилення від двобою

1. Межею килиму вважається зовнішня лінія червоної смуги квадрата (кола) килиму.

2. Положенням «за межами килиму» вважається, в разі коли:

1) у двобойі «стоячи» один з учасників заступив ногою за межу килиму;

2) у захваті за куртку оба учасника покинули межі майданчику;

3) у двобойі «лежачи» один з учасників опинився за межею килиму половиною тулуба (лінія поясу) або лопаткою та сідницею.

3. У ході двобою положення «за межами килиму» визначає суддя на килимі, в разі спірної ситуації - більшість суддівської бригади (суддя на килимі та бічні судді) килиму.

4. У випадку положення «за межами килиму» суддя на килимі подає команду «Стоп!» та повертає учасників на середину килиму.

5. Технічна дія, завершена за килимом, оцінюється в тому випадку, коли вона почалася на килимі до сигналу судді на килимі «Стоп!». Технічні дії, розпочаті за межами килиму, не оцінюються.

6. Утримання, задушливі та больові прийоми, розпочаті на килимі, дозволяється проводити до тих пір, поки один з учасників половиною тулубу перебуває в межі килиму.

7. Відхиленням від двобою вважається:

- 1) навмисний вихід за межу килиму;
- 2) навмисне виштовхування суперника за межу килиму;
- 3) перехід у положення «лежачи» без явних спроб проведення технічної дії.

12. Зняття з двобою, дискваліфікація, штрафні санкції

1. Учасник знімається з двобою за рішенням головного судді з присудженням супернику перемоги:

- 1) за повторне застосування забороненої дії (прийому);
- 2) в разі, якщо:
у результаті застосування учасником забороненої дії суперник за висновком лікаря не може продовжувати двобій;
учасник прострочив відведені йому 3 хвилини на медичну допомогу;
оголошено третє попередження.
відбулась неявка на килим після першого виклику протягом 2 хвилин.

2. Учасник знімається зі змагань за рішенням головного судді:

- 1) за висновком лікаря при неможливості продовжувати двобій;
- 2) за неетичне поведіння під час двобою стосовно суперника, суддів, глядачів (за відмову подати руку супернику чи зробити уклін до або після двобою);
- 3) за проведення забороненої дії, у результаті якої суперника травмовано та він за висновком лікаря не може продовжити участь у змаганнях;
- 4) за симуляцію травми, затягування часу та обман суддів.

3. Учасник, знятий зі змагань:

- 1) не отримує особистого та командного місця;
- 2) результати двобоїв учасника анулюються;
- 3) питання про дискваліфікацію учасника передається в регіональне відділення Федерації.

4. Штрафні санкції:

- 1) команда дискваліфікується:

за несанкціоноване переміщення представника або члена команди в області килиму (площа двобоїв), вигуки та дезорганізацію змагань, цілеспрямоване порушення положення, вступ у дебати із суддями (суддівською колегією) на килимі, неетичне поведження та образу учасників або суддів;

терміном 1 рік при повторенні порушень; команда втрачає можливість брати участь в офіційних змаганнях та турнірах;

терміном 1 рік за застосування рукоприкладства представниками, членами команди та відповідними груп підтримки на адресу учасників та організаторів змагань.

13. Результат двобою

1. Результатом двобою вважається перемога одного учасника та поразка іншого.

2. Для оцінки якості перемог та поразок при визначенні командних та особистих місць застосовуються залікові бали:

1) дострокова перемога учасника ударом, больовим, задушливим прийомом або через явну перевагу (в разі настання небоєздатності), перемога в результаті зняття суперника в ході двобою або через відмову від продовження двобою в **основний час** поєдинку оцінюється як результат двобою 4:0;

2) дострокова перемога учасником ударом, больовим, задушливим прийомом або через явну перевагу (в разі настання небоєздатності), перемога в результаті зняття суперника в ході двобою або через відмову від продовження двобою в **додатковий час** поєдинку оцінюється як результат двобою 4:1;

3) перемога за балами в основний час, коли переможений учасник не зробив залікової дії, оцінюється як результат двобою 4:1;

4) перемога за балами в основний час, коли переможений учасник зробив залікові дії, оцінюється як результат двобою 4:2;

5) перемога в додатковий час за балами або рішенням суддів оцінюється як результат двобою 4:3.

3. Перемога присуджується достроково:

1) за больовий прийом, коли учасник, на якого здійснюється атака, подає сигнал щодо припинення опору - «здачу», відмову від продовження бою; сигнал подається голосно вигуком «Стоп!» або багаторазовими ударами рукою по тілу або килиму, стопою по килиму;

2) за задушливий прийом, коли учасник, на якого здійснюється атака, в разі впливу на його дихальні шляхи здається або непритомніє;

3) за удар, в ході здійснення якого учасник втрачає здатність контролювати двобій та фізично захищатися;

4) в разі явної переваги (з причини небоєздатності);

5) у випадку зняття суперника з двобою за висновком лікаря або за порушення Правил;

б) у випадку відмови суперника або його секунданта від двобою.

4. Перемога присуджується в результаті закінчення часу двобою при

різниці оцінок за технічні дії за балами або рішенням суддів у випадку відсутності різниці оцінок після закінчення додаткового часу двобою.

5. Результати та види перемог і поразок наведені в таблиці 2:

№ з/п	Результат двобою та види перемог	Результат учасника двобою
1.	Дострокова перемога (4:0):	Співвідношення залікових очок 4:0
1.1.	Ударом	зарахований удар (небоездатний);
1.2.	Больовим прийомом	зарахований больовий прийом;
1.3.	Задушливим прийомом	зарахований задушливий прийом;
1.4.	Через явну перевагу	учасник отримує ударну серію (шквал ударів, які завдаються), атак, при яких учасник не захищається та нездатний вести двобій;
1.5	Через зняття суперника в ході двобою	учасник одержав травму та не може продовжувати двобій за висновком лікаря;

1.6	Перемога через відмову від продовження двобою	учасник знятий з двобою за порушення правил; учасник або його представник (тренер) відмовляються від проведення двобою.
2. 2.1. 2.2.	Перемога (4:1): За балами в основний час; Достроково в додатковий час	Співвідношення залікових очок (4:1): в разі різниці оцінок за балами (коли переможений учасник не зробив залікової дії); Супротивника переможено у додатковий час
3. 3.1.	Перемога (4:2): за балами в основний час	Співвідношення залікових очок (4:2): в разі різниці оцінок за балами (коли переможений учасник зробив залікові дії)

4.	Перемога (4:3):	Співвідношення залікових очок (4:3):
4.1.	Рішенням суддів	перемога в додатковий час, рішенням суддів;
4.2.	За балами в додатковий час	перемога в додатковий час за балами

6. Якщо після закінчення основного часу двобою відсутня різниця оцінок у балах або різниця виражена оціненою активністю одного з учасників двобою, призначаються 2 хвилини додаткового часу без перерви.

7. У випадку рівності оцінених технічних рухів учасників після закінчення додаткового часу перемога присуджується, виходячи з наступних критеріїв (у порядку переваги), за:

- 1) наявність активності;
- 2) більш високі оцінки за технічні дії;
- 3) результатами останньої оціненої дії;
- 4) рішенням суддівської бригади.

8. Результати команди учасників визначаються за найбільшою кількістю залікових очок у ваговій категорії:

- 1) 8 очок - за зайняте перше місце в змаганні;
- 2) 6 очок - за зайняте друге місце в змаганні;
- 3) 4 очка - за зайняте третє місце в змаганні;
- 4) 2 очка - за зайняте п'яте місце в змаганні;
- 5) 1 очко - за зайняте сьоме місце в змаганні.

VII. Робота суддівської колегії

1. Початок і кінець двобою

1. Для ведення двобою в ході змагань учасники викликаються на килим.
2. Перед початком двобою учасники одягають форму (відповідно до дисципліни змагань) червоного та синього кольору, відповідно до жеребкування.
3. Учасник, якого викликали першим (у червоній формі), стає на кут килима, позначений червоним кольором. Суперник (у синій формі) стає на кут килима, позначений синім кольором. Секунданти учасників займають відповідні місця біля килима на одній лінії з бічними суддями.
4. Після представлення учасники за жестом судді на килимі сходяться в центрі килима, обмінюються рукостисканням або уклони та роблять крок назад.

За командою судді на килимі жестом руки та голосом «Бій!» (при цьому звучить сигнал щодо початку двобою) учасники розпочинають двобій.

5. Двобій закінчується за звуковим сигналом. Учасники розходяться на відповідні місця (кути).

6. Для оголошення результату двобою суддя на килимі викликає учасників на середину килима та, попередньо взявши обох за зап'ястя, стоячи обличчям до головного судді, піднімає руку переможця. Учасники обмінюються рукостисканням та покидають килим в супроводі секундантів.

2. Хід, тривалість, кількість двобоїв

1. Тривалість двобоїв дітей та юнаків - 3 хвилини, дитячих та юнацьких двобоїв за 3 місце та фінальних двобоїв - 4 хвилини.

2. Тривалість двобоїв для інших вікових груп - 4 хвилини, двобоїв за 3 місце та фінальних двобоїв - 5 хвилин.

3. В разі відсутності результату двобою, який би міг дозволити визначення переможця відповідно до таблиці 2, керівник килиму (арбітр) без зупинки двобою призначає 2 хвилини додаткового часу.

4. Відлік часу двобою починається з команди судді на килимі «Бій!». Час зупинок не включається до чистого (фактичного) часу двобою.

5. Двобій закінчується після закінчення встановленого часу.

6. Учаснику надається не більше 3 хвилин у ході одного двобою для надання необхідної медичної допомоги та усунення проблем в екіпіруванні.

7. Змагання серед учасників однієї вагової категорії проводяться в один день.

8. Перерва між двобоями для кожного учасника не має бути меншою за 10 хвилин.

3. Визначення та оголошення результату двобою

1. Переможець визначається керівником килиму відповідно до записів у протоколі двобою, зроблених згідно з оголошеними оцінками технічних дій учасників.

2. Результат двобою оголошується наступним чином:

1) дострокову перемогу у двобої «За ... хв.. ... (больовим, ударом, задушливим, через втрату боєздатності або за явною перевагою з рахунком....) одержав учасник з червоним (синім) поясом (ім'я, прізвище, спортивний колектив)». Аналогічно оголошується результат інших видів дострокових перемог;

2) перемогу у двобої за балами: «За балами з рахунком ... одержав учасник з червоного (синього) кута (ім'я, прізвище, спортивний колектив)»;

3) перемогу рішенням суддів: «Рішенням суддів переміг учасник з червоного (синього) кута (прізвище, ім'я, спортивний колектив)»;

4) в разі зняття учасника з двобою або зі змагань: «За ... хв. ... с перемога присуджується учаснику з червоного (синього) кута (ім'я, прізвище, спортивний колектив)».

4. Вирішення ситуацій, не передбачених Правилами

1. В разі виникнення на килимі ситуацій, не передбачених Правилами, суддя на килимі зупиняє двобій з метою уникнення негативних наслідків.
2. Керівник килиму, після консультації з суддею на килимі, бічними суддями (в разі необхідності - з головним суддею) повідомляє рішення суддівської колегії.

5. Протест

1. Протест може бути поданий представником команди (керівником делегації) у зв'язку з порушенням Правил або наявністю неординарної ситуації.
2. Протест подається головному судді (представнику арбітражної комісії) змагань у письмовому вигляді протягом 30 хвилин після закінчення двобою українською (англійською) мовою з посиланням на пункти Правил, порушені в ході двобою.
3. У випадку подачі необґрунтованого протесту представник команди може бути відсторонений від змагань.
4. У випадку прийняття протесту він розглядається повним складом суддівської колегії (арбітражною комісією), в результаті розгляду протесту приймається остаточне рішення простою більшістю голосів.
5. В ході розгляду протесту можуть вивчатися відеозаписи двобою в присутності запрошених представників обох команд (делегацій), яким не надається право участі в обговоренні.
6. Рішення суддівської колегії повідомляється сторонам у письмовому вигляді.
7. Особливі умови подачі протесту можуть бути визначені Положенням.

Директор департаменту фізичної культури
та неолімпійських видів спорту
Міністерства молоді та спорту України

Людмила ПАНЧЕНКО

ПОГОДЖЕНО
Голова Ради
Федерації бойового самбо України
_____ Е. ВЕЛІЄВ
15 березня _____ 2021 року

ЗМІСТ

I. Загальні положення.....	2
II. Види та система змагань.....	3
1. Види змагань.....	3
2. Система змагань.....	3
3. Організація змагань.....	3
4. Заявки на участь у змаганнях.....	4
5. Мандатна комісія.....	4
III. Обладнання та інвентар.....	5
1. Майданчик.....	5
2.Звуковий сигнал, ваги, секундомір	6
3.Інформаційні пристрої	6
4. Вимоги до місць змагань.....	6
IV. Учасники змагань та умови участі у змаганнях	7
1. Вікові категорії учасників змагань.....	7
2. Вагові категорії учасників змагань	7
3. Зважування	8
4. Права та обов'язки учасників змагань	8
5. Одяг, взуття, екіпірування учасників змагань	9
6. Представники, тренери, секунданти команд	10
V. Суддівська колегія.....	10
1. Загальні вимоги до суддівської колегії	10
2. Принципи роботи суддівської колегії	11
3. Склад суддівської колегії.....	11
4. Головний суддя, заступник головного судді.....	12
5. Головний секретар.....	12
6. Керівник килиму.....	14
7. Суддя на килимі (арбітр).....	14
8. Бічні судді	16
9. Суддя – секундометрист.....	16

10. Технічний секретар, суддя біля табло.....	17
11. Суддя-інформатор (коментатор).....	18
12. Суддя при учасниках.....	19
13. Головний лікар змагань.....	19
14. Супервайзер змагань.....	20
VI. Особливості дисциплін	21
1. Дозволені дії.....	21
2. Положення учасників на килимі (позиції).....	21
3. Удари.....	22
4. Кидки	23
5. Утримання.....	23
6. Больові прийоми.....	24
7. Задушливі прийоми.....	24
8. Оцінка технічних дій (прийомів).....	25
9. Заборонені дії.....	26
10. Оцінка заборонених прийомів (технічних дій).....	27
11. Двобій на межі килиму та відхилення від двобою.....	28
12. Зняття з двобою, дискваліфікація, штрафні санкції.....	28
13. Результат двобою.....	29
VII. Робота суддівської колегії.....	33
1. Початок і кінець двобою.....	33
2. Хід, тривалість, кількість двобоїв.....	33
3. Визначення та оголошення результату двобою.....	34
4. Вирішення ситуацій, не передбачених Правилами.....	34
5. Протест.....	34